

THEMA: *FOUT*

Tekst: Marc Schweppe Beeld: VRHL

*HET WORDT NOOIT
WAT MET ACCOUNTANTS
IN DE FILM*

IN HET
Dankes

Objection Your Honor! De gemiddelde Nederlander kent de Amerikaanse rechtspraak waarschijnlijk beter dan die in eigen land. Met dank aan alle films en series die de advocatuur centraal stellen. Dat is bij accountants in de film wel anders.

Series als *L.A. Law of Suits* en films als *A Few Good Men*, *The Accused of The Firm*: de advocatuur is duidelijk boeiend genoeg om uren aan filmmateriaal te kunnen produceren. Spraakmakende misdrijven, geslepen advocaten op zoek naar een vormfout, scherpe ondervragingen, emotionele slotbetogen, zwetende jury's die tot een oordeel moeten komen en rechters die hun hamer bijna door de tafel slaan: er valt genoeg te beleven bij de beffes.

Vergeleken daarmee is het schraalhans keukenmeester, als het gaat om accountants in speelfilms. Weliswaar levert een zoekactie met behulp van de onvolprezen website IMDb.com (*Internet Movie Database*) een aardig rijtje cinematografische werkjes op waarin accountants mogen opdraven, maar de gemiddelde rekenmeester komt niet veel verder dan een bijrol als degelijke of juist foute boekhouder.

BLOCKBUSTER

Is dat sinds dit najaar anders? Momenteel draait ook in de Nederlandse bioscopen de film *The Accountant*, met in de hoofdrol Ben Affleck, de Hollywood-acteur met de vlezige kin. Gaat het nu eens 128 minuten lang over systeemgerichte controles, zinderende gesprekken in de *boardroom* over aanpassingen in het conceptjaarverslag en een gloedvol betoog van de accountant tijdens de aandeelhoudersvergadering?

Natuurlijk niet, Hollywood kent zijn pappenheimers. Affleck speelt niet alleen een autistische accountant, maar vooral een vechtersbaas en een scherpschutter, in een typisch Amerikaanse actiethriller. *The body count starts to rise* als onze held eenmaal op gang komt. Jammer, maar de titel maakt veel goed; al is het niet de eerste film die als *The Accountant* in de archieven gaat.

THE ACCOUNTANT: IS HET WAT?

"In *The Accountant* acteert Ben Affleck nog iets vlakker dan normaal om het autistische cijfergenie Christian Wolff te spelen, die ondanks sociale handicaps de ongrijpbare superaccountant blijkt te zijn van 's werelds gevaarlijkste terreurgroepen, drugskartels en maffiabendes", aldus de samenvatting van de film in NRC.

De kritische recensie eindigt met het oordeel "imbeciele actiethriller".

De Telegraaf is positiever over script en acteurs, "al doorstaat deze film geen secure controle achteraf. Want die zou zeker enkele onregelmatigheden aan het licht brengen."

De Volkskrant heeft gemengde gevoelens: "Qua toon klopt het allemaal voor geen meter, maar dat maakt *The Accountant* nou net vermakelijk raar."

"*The Accountant* kent goede vertolkingen van Affleck, Lithgow en J.K. Simmons, maar had meer focus en minder rookgordijnen kunnen gebruiken", oordeelt website Filmtotaal.nl.

The Accountant, 2016, 128 minuten. Regie Gavin O'Connor, hoofdrollen voor Ben Affleck en Anna Kendrick. IMDb-rating: 7,7 uit 10.

SCHRAALHANS KEUKENMEESTER, ALS HET GAAT OM ACCOUNTANTS IN SPEELFILMS.

Ook in eerdere accountantsfilms wil het met de vaktechniek niet erg lukken. We vergeten maar even het onderscheid tussen boekhouders en 'echte' accountants, dat in Engels-talige producties voor verwarring zorgt. Maar dan nog blijft het beroep zelf veelal op de achtergrond. Als het al merkbaar wordt uitgeoefend, is het vaak de fiscale advisering waar als accountant opdravende acteurs zich op richten. En niet altijd met oog voor het momenteel zo veelbesproken publiek belang. Integendeel, de rekenmeesters zijn graag druk met het vinden van opmerkelijke aftrekposten of met creatief boekhouden (*Midnight Run*, *The Shawshank Redemption*, *Confidence*).

In andere gevallen lijkt de keus om een accountant in een film op te voeren vooral ingegeven door de wens om iemand uit te beelden met een reputatie van degelijkheid. Een keurige kantoorman of -vrouw, die braaf zijn of haar bijdrage aan de samenleving levert, tot er (gelukkig!) iets spannenders op het pad komt (*Look who's talking*, *Nick of Time*, *Hitch*).

GEDENKWAARDIG

Maar er zijn wel enkele gedenkwaardige film-accountants te vinden, zij het in bijrollen. Denk aan Eva Green als fraaie accountant Vesper ("I am the money") Lynd, naast de dan kersverse James Bond-vertolker Daniel Craig in *Casino Royale* (2006). Rick Moranis als coole financieel adviseur van een stel onhandige spokenjagers in *Ghostbusters* (1984). En natuurlijk Ben Kingsley als Itzhak Stern in *Schindler's List* (1993), misschien wel de meest gedenkwaardige accountant uit de geschiedenis (ook in het echt). Samen met ondernemer Oskar Schindler hield hij immers zo'n 1.200 Joden uit handen van de Nazi's, door ze een beschermde status te geven als fabrieksarbeider.

Vergeleken daarmee is Affleck in zijn nieuwe Hollywood-blockbuster eigenlijk vooral de zoveelste actieheld met stevige vuisten en een *sniper*gun, in een thriller die bij de Oscars geen hoge ogen zal gooien. Goed voor dik twee uur vermaak in het donker, dat wel. En te midden van de actie gaat het zowaar ook nog over het opsporen van fraude. Moeten we blijven wachten op een film waarin accountants vooral met hun werk bezig zijn? Eerlijk is eerlijk, zelfs al is accountant voor u het mooiste vak dat er bestaat: als centraal thema voor een speelfilm zien we dat niet snel gebeuren. Hoewel: er zijn genoeg geruchtmakende fraudes die zich prima lenen voor een knetterende Hollywoodverfilming. Met een mooie bijrol voor een alerte accountant. ←

VIJF FILMS DIE EEN ACCOUNTANT GEZIEN MOET HEBBEN

Hitch (2005)

Vrolijk-romantische komedie waarin Kevin James de rol speelt van accountant Albert Brennaman, die het hart van cliënt Amber Valletta tracht te veroveren. Daarvoor durft hij in ieder geval tegen zijn kruiperige bazen op te staan. Brennaman roept wat over durfinvesteringen en drinkt uit een AICPA-koffiemok, maar daarmee houdt het vaktechnisch gezien wel op. Hoofdrollen voor Will Smith als relatie-consultant en voor de immer adembenemende Eva Mendes.

Midnight Run (1988)

Robert de Niro als premiejager op jacht naar accountant Charles (*The Duke*) Grodin, die zijn duistere bazen heeft beroofd van hun boekhouding én vijftien miljoen dollar. De Niro spoort hem op, maar dan moet de accountant nog van New York naar Los Angeles worden vervoerd, om tegen zijn werkgevers te kunnen getuigen. Dat gaat natuurlijk niet zomaar.

The Untouchables (1987)

Liefst twee accountants in dit gangster-epos onder spektakelregie van Brian De Palma. Charles Martin Smith is accountant Oscar Wallace, lid van een team van onkreukbare politiemannen dat onder leiding van Eliot Ness (Kevin Costner) jaagt op Al Capone. Wallace komt achter de belastingontduiking die Capone in het gevang brengt. En de accountant van Capone zelf getuigt uiteindelijk in de rechtbank tegen de maffiabaas. Memorabele rollen voor Sean Connery als ruwe bolster-agent (Oscar) en Robert de Niro als Capone.

The Shawshank Redemption (1994)

Al jaren onwrikbaar op nummer 1 van IMDb's *Top Rated Movies*, dit gevangenisdrama met Tim Robbins als Andy Dufresne: een onterecht levenslang voor moord opgesloten bankier, die zich in de gevangenis ontpopt tot financieel adviseur van de boze directeur en het gevangenis-personeel. De *voice-over* van Morgan Freeman is warmer dan ooit en het slot is zowel onverwacht als van een zeldzame schoonheid. *Get busy living, or get busy dying.*

Margin Call (2011)

Be first. Be smarter. Or cheat. Het begin van de kredietcrisis in 2008, gezien vanuit een *investment bank* in New York die op het punt staat met donderend geraas in elkaar te storten. Geen accountant als held, wel een superslimme *young prof* te midden van een stel genadeloze bankiers, waaronder Kevin Spacey en een heerlijk schmierende Jeremy Irons. Mooi inkijkje in de cultuur van een financiële instelling. Zo documentair dat u voor het bekijken ervan bijna PE-uren kunt schrijven.